

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8623200872
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8623200872.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobkyne: A. U., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX, XXX XX U., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, IČO: 31 954 448, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpená Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 089,47€, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. SK-1Csp/29/2023-71 zo dňa 15. novembra 2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol (cit.):

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 1 089,47 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 1 a ods. 5, § 54 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 1, § 3 ods. 3 a ods. 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Vychádzal zo zistenia, že dňa 09.06.2015 uzatvorila žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere- hotovostnom úvere č. XXXXXXXXXX. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplata prmeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 089,47 eur. Žalobu odôvodnila tým, že ako spotrebiteľka bola v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 1Csp/68/2020 úspešná, keďže súd prvej inštancie v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 18CoCsp/30/2022 zo dňa 31.03.2023 určil, že úver je bezúročný a bez poplatkov a že žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 189,47 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 189,47 eur od 08.10.2020 do zaplata. Zároveň určil neprijateľnosť dvoch zmluvných podmienok k zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostnom úvere, č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.06.2015. Uviedla, že prmerané finančné zadostučinenie má jednak sankčnú a jednak odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ

nedopúšťal recidívy. Mala za to, že rozhodujúcim kritériom pre učenie výšky primeraného finančného zadostučinenia by mala byť suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, resp. sa chcel obohatiť. Vzhľadom na to, že v základnom konaní ako spotrebiteľka úspešne uplatnila svoje práva, došlo k naplneniu hypotézy právnej normy, a preto si uplatnila primerané finančné zadostučinenie, ktoré v súhrne predstavuje výšku 1 089,47 eur. Vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru uplatnila primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur, vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu vo výške 189,47 eur a vo vzťahu k dvom judikovaným neprijateľným zmluvným podmienkam si uplatnila primerané finančné zadostučinenie spolu vo výške 600 eur (2 x po 300 eur). Zároveň uviedla, že rozsah porušenia spotrebiteľského práva bol definovaný rozsudkom v základnom konaní t.j. rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 1Csp/68/2020 zo dňa 28.02.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18CoCSp/30/2022 zo dňa 31.01.2023 a ich odôvodnením, pričom tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva v základnom konaní nie je možné v konaní o primerané finančné zadostučinenie ani rozširovať, ani zužovať.

4. Vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba je dôvodná a v plnom rozsahu sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne. Uviedol, že žalobkyňa ako spotrebiteľka v základnom konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 1Csp/68/2020 úspešne uplatnila porušenie spotrebiteľského práva a následne v samostatnom konaní uplatnila právo na primerané finančné zadostučinenie. V základnom konaní bola aktívne, iniciovala súdne konanie a prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu uplatňovala svoje spotrebiteľské práva, kde napokon dosiahla úspešnosť v plnom rozsahu. Žalobkyňa na súde prvej inštancie vedenom pod sp. zn. 1Csp/68/2020 dosiahla určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 189,47 eur a určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok. Požadované finančné zadostučinenie vo výške 1 089,47 eur považoval súd za primerané vzhľadom na výsledok základného konania, kde bola žalobkyňa plne úspešná. Žalobkyňa vznikla ujma vo výške 189,47 eur, čo predstavovalo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Ďalej si žalobkyňa uplatnila po 300 eur vo vzťahu k ďalším trom výrokom súdu, ktoré predstavovali jej úspech v základnom konaní. Žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, do zmluvy zakomponoval neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré boli následne vyhlásené za neprijateľné. Zároveň Zmluva o úvere neobsahovala zákonné náležitosti, dôsledkom čoho bol určený úver za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie poukázal na to, že ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľov nevyžaduje ako podmienku vznik ujmy, ani dokonca spôsobilosť porušenia privodiť ujmu, ako to bolo v znení zákona účinného do 09.06.2013. Pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia preto postačuje iba úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade preukázané bolo. Právne zastúpená žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojich práv, kedy v konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 11Csp/68/2020 svojou aktivitou dosiahla v konaní proti žalovanému ako profesionálovi úspech. Žalobkyňa dosiahla úspech v celom rozsahu podanej žaloby, keďže prvoinštančný súd rozhodol o bezúročnosti a bez poplatkovosti Zmluvy o úvere pre absenciu obligatórnych náležitostí tak, ako to vyžaduje zákon č. 129/2010. Zároveň rozhodol o tom, že žalovaný do obsahu zmluvy zakomponoval dve zmluvné podmienky, ktorých neprijateľnosť vyslovil vo výrokovej časti rozsudku sp. zn. 1Csp/68/2020 a zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 189,47 eur. Mal za to, že priznané finančné zadostučinenie vo výške 1 089,47 eur je primerané povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne a zodpovedá svojmu účelu, pričom vo vzťahu k žalobkyňi nepredstavuje nedôvodné finančné obohatenie. Vzhľadom na rozsah a závažnosť porušenia spotrebiteľských práv žalobkyne, súd považoval primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 089,47 eur za primerané, aby naplnilo svoj účel a splnilo odradzujúcu a satisfakčnú funkciu. Finančné zadostučinenie ak má naplniť svoju satisfakčnú a sankčnú funkciu, musí byť v dostatočnej výške, aby sa dotklo žalovaného a odradilo ho od porušovania práv spotrebiteľov. Priznaná výška finančného zadostučinenia v danom prípade túto požiadavku podľa názoru súdu prvej inštancie spĺňa.

5. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého plne úspešnej žalobkyňi voči neúspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o vyplatení primeraného finančného zadostučinenia považoval za nedôvodné. Uviedol, že predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadostučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti

sú porušené a sám vyvíja iniciatívu, ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné v zmysle zákonného ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa splniť je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom. Mal za to, že žalobkyni žiadna ujma nevznikla, nakoľko táto vo svojej žalobe neuviedla, akým spôsobom mala žalovaný práva alebo povinnosti žalobkyne ako spotrebiteľky poškodiť. Predmetom konania na súde prvej inštancie pod sp. zn. 1Csp/68/2020 bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré vo vzťahu k žalobkyni ani aplikované neboli. Žalobkyňa splácala len to, na čom sa zmluvným vzťahom dohodli, pričom keď došlo k vyhláseniu úverovej zmluvy za bezúročnú a bezpoplatkov bola to pre ňu len výhoda, s ktorou pri uzatváraní zmluvy ani nepočítala. Uviedol, že zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Cieľom má byť nastolenie rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá mala spôsobiť spotrebiteľovi škodu. V prípade vyhlásenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy pre absenciu náležitostí však žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, spotrebiteľ získa výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru. Pokiaľ súd v predchádzajúcom rozsudku vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyni vznikla len ujma za zaplatené úroky. Táto ujma jej však už bola nahradená plnením na základe rozsudku v konaní pod sp. zn. 1Csp/68/2020. Iná ujma žalobkyni nevznikla, a preto považoval za nedôvodné a neadekvátne zamieňanie inštitútu bezdôvodného obohatenia s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia. Priznaním ešte aj ďalšieho umelo navýšeného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov. S poukazom na účel a zmysel ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V opačnom prípade by šlo o situáciu, že za jedno nedodržanie náležitostí úverovej zmluvy by bol žalovaný postihnutý dvakrát- vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním primeraného finančného zadosťučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem. Je potrebné si uvedomiť, že to bola práve žalobkyňa, ktorá o poskytnutie úveru žiadala a s výškou poskytovaného úveru bola oboznámená. Rovnako tak bola oboznámená aj so skutočnosťou, že sa jedná o úver z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky. S týmito skutočnosťami bola oboznámená pred uzavretím zmluvy a svojim podpisom s nimi vyjadria súhlas. Žalovanému preto nebolo zrejmé, k akému poškodeniu práv spotrebiteľa vôbec dochádza, v prípadoch keď súdy vyhlásia poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkov. Mal za to, že v danom prípade bolo zrejmé, že žalobkyni žiadne, ani len potencionálne riziko ujmy nehrozilo. Zo zmluvného vzťahu so žalovaným sa snaží vyťažiť finančné výhody. Rovnako by na danú situáciu mali prihliadať aj súdy a nezbavovať spotrebiteľov zodpovednosti za svoje záväzky. Postavenie slabšej strany, ktorá v zmluvnom vzťahu s veriteľom prináleží spotrebiteľovi však neznamená, že tejto bude poskytovaná bezbrehá ochrana. Inštitút finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, ale musí ostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Zároveň namietal, že je potrebné skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. V danom prípade žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, v čom malo nastať porušenie jej práv a aké to malo pre ňu dôsledky. Priznanie primeraného finančného obohatenia nemá byť nástrojom obohatenia a preto vyplatenie sumy vo výške 1 089,47 eur považoval za nedôvodné. V nadväznosti na uvedené poukázal na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020 zo dňa 10.09.2020, či Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoCsp/33/2021. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov konania a trov právneho zastúpenia.

7. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že nesúhlasí s argumentáciou žalovaného obsiahnutou v podanom odvolaní a má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Uviedla, že skutočnosť, že právne závery učené v rozhodnutí súdu nekorešponujú predstavám strany sporu ešte sama o sebe nemôže založiť jeho arbitrárnosť. Mala za to, že žalovaný si nepriznal svoje pochybenie a porušenie spotrebiteľských noriem, čo len preukazovalo opodstatnenosť podanej žaloby. Výsledky a závery vyplývajúce zo základného konania len preukazovali, že bola v základnom konaní úspešná. Ďalej poukázala na postoj žalovaného v základnom konaní, pričom uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný by mal mať už skúsenosti a vedomosti z iných obdobných súdnych konaní, tento neprejavil žiadnu sebareflexiu. Vzhľadom na jeho odmietavý postoj považovala sumu primeraného finančného zadosťučinenia v uplatnenej výške 1 089,47 eur za nielen primeranú, ale aj nízku. V závere poukázala na to, že vzhľadom na množstvo rozsudkov, ktoré boli voči žalovanému vydané

tento neustále používa nekalé obchodné praktiky a snaží sa na úkor spotrebiteľov finančne obohatiť. Primeranosť priznanej sumy vo výške 1 089,47 eur je vzhľadom na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná Suma 1089,47 eur predstavuje 0,00014 z výšky zisku žalovaného za rok 2022 (údaj dostupný zo stránky finstat.sk), a preto priznaná suma v minimálnej miere nepochybne napĺňa jednotlivé funkcie inštitútu primeraného finančného zadost'uchinenia, Na záver poukázala aj na rozsudok Okresného sudu Žilina, sp. zn. 14C/295/2014, o ktorom rozhodoval aj dovolací súd. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

13. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. V prejednáwanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

17. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

18. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

19. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

20. V konaní na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 1Csp/68/2019 sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 189,47 eur s príslušenstvom na základe plnenia z úverovej Zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu zo dňa 09.06.2015. Rozsudkom Okresného súdu Svidník bolo rozhodnuté o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 189,47 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy odo dňa doručenia žaloby až do zaplatenia, taktiež rozhodol o neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18CoCsp/30//2022 zo

dňa 31.01.2023. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplývalo, že už len samotné neuvedenie správneho údajá o celkovej čiastke úveru, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť, nesprávneho údajá RPMN v neprospech spotrebiteľa malo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy. Keďže úver poskytnutý žalobkyni bol bezúročný a bezpoplatkový žalovaný mal nárok na vrátenie reálne poskytnutej sumy. Žalobkyňa však žalovanému zaplatila viac a preto predstavovala suma 189,47 eura sumu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného.

21. Pri posúdení dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia odvolací súd prihliadol nielen na tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka (v tomto prípade dve), neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľov a potencionálne ohroziť ich sociálne a majetkové postavenie, a taktiež je spôsobilá negatívne zasiahnuť aj do oblasti rodinného života, zohľadnil aj ich postoj, ktorý sa aj napriek postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva. Je na mieste, aby spotrebiteľia poukazovali na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ako aj na nečestné praktiky dodávateľov pôsobiacich na finančnom trhu.

22. Za stavu keď bolo vyššie spomínanými právoplatnými rozsudkami v konečnom dôsledku vyhovené žalobe spotrebiteľa voči dodávateľovi sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, že v tejto veci je základ nároku daný. Dodávateľ predložil spotrebiteľovi spotrebiteľskú zmluvu, ktorá obsahovala vopred predtlačené neprijateľné zmluvné podmienky, taktiež v zmluve o spotrebiteľskom absentovali jej podstatné náležitosti, čo v konečnom spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť, v dôsledku čoho žalobkyňa preplatila poskytnutý úver o sumu 189,47 eura, čo predstavovalo bezdôvodné obohatenie o uvedené sumu voči žalobkyni ako spotrebiteľke.

23. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že v dôsledku konania žalovaného hrozila žalobkyni ujma v podobe preplatenia poskytnutého úveru, k čomu aj v konečnom dôsledku čiastočne došlo. Následne žalobkyňa musela svoje práva chrániť súdnou cestou, s čím je logicky spojené aj vynakladanie prostriedkov, pričom súdne konania predstavujú obzvlášť stresujúci zážitok, ktorý je daný obavami z výsledku súdneho konania, ale aj možnosťou vzniku ďalšej majetkovej ujmy.

24. Žalobkyňa bola ako spotrebiteľka domáhajúca sa ochrany svojich práv spotrebiteľa, v konaní vedenom pod sp. zn. 1Csp/468/2019 úspešná a bezpochyby právo na zadosťučinenie má. Základ nároku je teda daný. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Správne súd prvej inštancie konštatoval, keď uviedol, že v prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, avšak všeobecnou zásadou, ktorou je potrebné sa riadiť je princíp primeranosti.

25. Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

26. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak to bolo aj v prejednávanej veci, keď súd prvej inštancie považoval za adekvátnu a primeranú celkovú výšku finančného zadosťučinenia v sume 1 089,47 eur za viaceré porušenia spotrebiteľského práva (neprijateľné zmluvné podmienky, viaceré chýbajúce obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, úrok v rozpore s dobrými mravmi). Súd prvej inštancie zároveň správne

zohľadnil, že v tomto prípade nešlo o ojedinelé a výnimočné protiprávne konanie zo strany žalovaného.

27. K ďalším odvolacím námietkam odvolací súd uvádza, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uvádza právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekomfortné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (uznesenie NS SR zo dňa 23. 11. 2010, sp. zn. 5Cdo/218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 08. 06. 2016, sp. zn. I. ÚS 188/06).

28. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

30. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).